

ਭਾਗ . XIV - (2) ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਐਸ.ਐਸ.ਦੁਲਤ, ਐਸ.ਬੀ. ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ

ਜੇ.ਜੇ.

ਰਾਮ ਲਾਲ ਜੈਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਲਿਮਿਟੇਡ—ਜਵਾਬਦਾਰ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 130 ਆਫ 1956

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ (1951 ਦਾ LXX)—ਸੈਕਸ਼ਨ 2(6), , 13 ਅਤੇ 17—ਕਰਜ਼ਾ—ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ—ਕੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੇ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ—ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮਾਲ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ—ਕੀ ਧਾਰਾ 13—ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ (1872 ਦਾ IX)—ਸੈਕਸ਼ਨ 73—ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ—ਕੀ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗ ਹੈ।

ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ (ਐਸ. ਬੀ. ਕੈਪੂਰ ਅਤੇ ਪੀ. ਸੀ. ਪੰਡਿਤ, ਜੇ. ਜੇ.) -

(1) ਕਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(6) ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ" ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਦੋ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ

ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਲੈਣਦਾਰ ਵਜੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦੇ ਲਈ "ਬਕਾਇਆ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ "ਕਰਕੇ" ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚਾਹੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ "ਮਾਇਕ" ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ। ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ ਡਾਇਟਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ" ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਿਚੋਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ।

(2) ਇਹ ਕਿ "ਕਰਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਰਕਮ ਹੈ। ਹੁਣ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਪੈਸੇ ਦਾ ਜਾਂ ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮਾਮੂਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟਰ ਸੀ- ਜਿਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (a) ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ।

(4) ਕਿ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਮਾਲ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੇ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਡਗਰ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੇ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਲੈਣਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 9) ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਲਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ), ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੂਰੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲੈਣਦਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਲੈਣਦਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਈ ਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਸਰਪਲੱਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਮਾਲ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਮਝਿਆ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ

ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਓਨੀ ਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਆਮ ਪੂ ਡੈਂਸ ਦਾ ਆਦਮੀ। ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਮਾਨ ਬਲਕ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਨਾਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮਾਨਤਦਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 151 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਲਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ "ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2

ਆਯੋਜਿਤ (ਪ੍ਰਤੀ ਦੁਲਟ, ਜੇ.)—

ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਿੱਤੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਇਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(6) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ 'ਕਰਜ਼ਾ' ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਂਗ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ, ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ. ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਨੇ 27 ਜੁਲਾਈ, 1960 ਨੂੰ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦੁਲਟ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਕੈਪੂਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ

ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪੀ.ਸੀ. ਪੰਡਿਤ, 22 ਦਸੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੁਆਰਾ 1955 ਦੇ F.A.O. ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 28 ਸਤੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਐਚ.ਆਰ.ਸੋਢੀ ਐਲ ਕੇ ਸੂਦ ਅਤੇ ਕੇ ਐਨ ਰੈਨਾ। ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ, ਐਸ.ਐਸ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਵੀ.ਸੀ. ਮਹਾਜਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਫੈਸਲਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.—ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ, ਜਿਸਨੂੰ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਕਥਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨਕਦ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਕਰਜ਼ਿਆਂ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ "ਕਰਜ਼ੇ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1951 (1951 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. ਐਲ.ਐਕਸ.ਐਕਸ), ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਐਕਟ 10 ਦਸੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਆਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵੇ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ। 9 ਦਸੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ, ਰਾਮ ਲਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜੁਲੰਦੂਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਸੂਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ, ਜੋ ਹੁਣ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

200 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ 200 ਲਿਡਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਸੀ। ਕਸੂਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਰਾਏਵਿੰਡ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ 30,000 ਰੁਪਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੱਠਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। 44. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਟਾਕ ਕੀਤੇ ਕਪਾਹ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਬੈਂਕ ਉਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੈਂਕ ਨੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਕਰਜ਼ਾ" ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੈਂਕ ਦੀ ਕਸੂਰ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਕੈਸ਼ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਖਾਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਏਸੀ ਕਾਉਂਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ 200 ਗੰਢਾਂ ਕਪਾਹ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਡੈਬਿਟ ਬੈਲੰਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। 44-11-0 ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਸਟਾਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ਼ ਰੁਪਏ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ। 8,550 ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗੜਬੜੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਸਟਾਕ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੋਖਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੀਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੰ. 10 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੈਂਕ ਮਾਲ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ:

(1) ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ?

(2) ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ?

- (3) ਕੀ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ?
- (4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗੱਠਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀ ਹੈ?
- (5) ਕੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਗੜਬੜ ਕਾਰਨ ਸਾਮਾਨ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ?
- (6) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 5 ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੀ ਬੈਂਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (7) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 5 ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਬੈਂਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ?
- (8) ਮੁਦਈ ਕਿਸ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਕਿ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਠੀਕ ਸੀ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗੱਠਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 22,900 ਰੁਪਏ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬੈਂਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿ ਮਾਲ ਭਾਈਚਾਰਕ ਗੜਬੜ ਕਾਰਨ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮ ਲਾਲ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਬੈਂਕ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਲੈਣਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਲਾਗਤ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਮ ਲਾਲ ਨੇ ਫਿਰ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਕਰਜ਼ੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ

ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੇਸ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (6) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -
“(6) “ਕਰਜ਼” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ-

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੁਣ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਜਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

“(ਬੀ) ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚੱਲ ਸਮਰਥਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਰੀ ਟੋਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁਣ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਖਰਚੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਕਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਉਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ;

(c) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ (ਚਾਹੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਨਾ) ਤੋਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਐਕਟ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ;

ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ-

ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ):

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮ ਨਾ ਕਿ ਉਹ ਰਕਮ ਜਿਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਹੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

ਪਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ-

ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 15 ਅਗਸਤ, ਲਿਮਟਿਡ 1947 ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜੁਬਾਨੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ;

ਇੱਥੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ

ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਦਾਅਵਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਰੁਖ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੈਸ਼ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਆਰ. ਸੇਫੀ, ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਜੋ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਪਣ ਯੋਗ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਹੋਵੇ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਠੋਰ ਕੰਮ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਉਸਨੇ "ਕੀ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ" ਵਾਕੰਸ਼ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਤਰਲ ਰਕਮ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਾ

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

"ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕੁਝ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ"

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਇੱਕ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਅ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਦਰਾ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਤੋਂ, ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁਦਰਾ ਦਾਅਵਿਆਂ ਜੋ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, "ਕਰਜ਼ੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ 'ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੀ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਤੇ * ਪਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਸੀ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਤੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕੁਝ ਪੈਸਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਇੰਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਤੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) 'ਤੇ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖਾਤੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ. 44 ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਐਡ ਬਕਾਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੈਂਕ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਕੰਪੀਟੈਂਟ

ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਮਿਸਟਰ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ. ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਰਤਮਾਨ ਜਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਰਕਮ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗਣਿਤਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਕਠੋਰ ਐਕਟ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਪੱਖੀ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ਦਾਰ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ

ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਕਿ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜਦੋਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਦੰਗੇ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਹੰਗਾਮੇ ਕਾਰਨ ਗੁਆਚਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੜ-ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਜਿਸਦੇ ਅੱਗੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ - ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ - ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਸੀ, ਵਿਸਥਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਦੀਵਾਨੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਸੂਟ ਦੀ ਸੰਸਥਾ)। ਐਕਟ, 1948 (1948 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. XLVIII); ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ 31 ਮਾਰਚ, 1952 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣ ਲਈ (ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਿੱਚ ਇਹ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ, 1951 (1951 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. LXX) ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ, 1951 (1951 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. LXX)[ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸਾਲ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ ਜੋ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ "ਕਰਜ਼ੇ"। ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (8) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਬਕਾਇਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 13

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇੱਕ "ਮਾਇਕ" ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਲੈਣਦਾਰ ਵਜੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦੇ ਲਈ "ਬਕਾਇਆ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ "ਕਰਕੇ" ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚਾਹੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ "ਮਾਇਕ" ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ। ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

232 ਪੰਜਾਬ ਲੜੀ [VOL. ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਦਾ XIV-(2) ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ "ਪੈਸੀਨਰੀ" ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਆਂਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਲਮੰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ "ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹਨ; ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰੋਤ

ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਜਾਂ ਹਮਲਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈ; ਪਰ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਮੇਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਮੇਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈ; ਪਰ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਮੇਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਸਾਲ ਮੋਂਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ, ਗਿਆਰ੍ਹਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪੰਨਾ 124)।

ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਢਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਰੇਡ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਥਿਕ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ। ਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ, ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਤ ਧਿਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨੈਤਿਕ

ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੁਣ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਵੈਬ ਬਨਾਮ ਸਟੇਨਟਨ (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਬਾਂਛਾਰਾਮ ਮਜ਼ਮੂਦਾਰ ਬਨਾਮ ਅਦਵਨਾਥ ਭੱਟਾਚਾਰਜੀ (2), ਮੁਕਰਜੀ, ਜੇ., ਪੰਨਾ 941 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਕੀ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਮੰਗ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਰਕਮ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਚਨਚੇਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਵਾਪਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।"

ਜਿਲਦ 26 ਦੇ ਪੰਨੇ 5 ਅਤੇ 6 ਤੇ ਕਾਰਪਸ ਜੂਰੀਸ ਸੈਕੰਡਮ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਊਚਰ ਵਿੱਚ ਸੋਲਵੈਂਡਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਵਾਕਸ਼ੰਭਾਵੇਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚੋਂ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੀ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

—

(1) (1883) 11 ਕਿਊ.ਬੀ.ਡੀ 513।

(2) ਆਈ. ਐਲ. ਆਰ. I (1909) 36 ਕੈਲ. 936.

ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਗੈਰਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੀ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਰ ਆਰਥਿਕ। ਅਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਉਲਟ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਤੱਕ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਕਾਰਪਸ ਜੂਰੀਸ ਸੈਕੰਡਮ, ਵਾਲੀਅਮ 26, ਪੰਨਾ 6)। ਇਸ ਲਈ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰਜ਼ੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਗੈਰਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਪਤਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਅਡਜਸਟ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਆਜ ਦਰ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਕੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਗਣਿਤਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕੀ ਸੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਆਰਥਿਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ ਉਲੰਘਣਾ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਕਰਜ਼ਾ" ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ (ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਵੀਸੇ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦਾ 2) ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਡਵਾਂਸਡ ਰਕਮ, ਅਤੇ ਉਹ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਹੱਦ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ), (ਬੀ) ਜਾਂ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੀ, ਉਹ ਰਕਮ ਜਿਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੁਬਾਰਾ ਨਵੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਕਨੀਰੀ ਲਾਇਮ ਬਿਲਿਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਇਸਲਈ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ "ਪੈਕਨੀਰੀ ਦੇਣਦਾਰੀ" ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਮਿਆਦ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕੀਮਤ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਾਂ ਜੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੋਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਪੈਕਨੀਰੀ ਦੇਣਦਾਰੀ" ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ, ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ "ਨਵੀਨੀਕਰਨ" ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਅਸਲੀਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ

ਹਰਜਾਨੇ

ਲਈ

ਦਾਅਵਾ।

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ Corpus Juris Secun dum ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਕਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕੋ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਕਨੂੰਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਐਕਟ (1920 ਦਾ ਐਕਟ V)। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ, "ਕਰਜ਼ੇ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ-ਕਰਜ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਤੱਕ ਰਕਮ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਰੇ ਵਿੱਤੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ। ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

"34. (1) ਕਰਜ਼ੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਿਰਪੱਖ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੰਗ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ.

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ, ਵਰਤਮਾਨ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਡੈਬ ਟਾਰ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਣ-ਲਿਵੀਡੇਟਡ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਟੋਰਟਾਂ ਲਈ ਅਣ-ਲਿਵੀਡੇਟਡ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਨਿਰਣੇ, ਅਵਾਰਡ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਦਾ. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਬਦ "ਕਰਜ਼" ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝੇ ਗਏ "ਕਰਜ਼ੇ" ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਠੋਰ ਐਕਟ ਤੋਂ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋ ਵਿਨਸ਼ੀਅਲ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਵਰ ਵੇਅਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਐਡਮਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਂਟਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਜਾਂ ਅਸਲੀਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ।

ਐਕਟ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ

ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਸੀ- ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਏ.) ਅਤੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ (c) ਵਿੱਚ। ਮੈਂ ਰਾਮਚੰਦ ਟਿੱਲੂਮਲ ਬਨਾਮ ਖੂਬਚੰਦ ਵਿੱਚ ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

(1876) 1 ਕਿਊ.ਬੀ.ਡੀ. 546.

ਦਾਸਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਪੰਨਾ 140 'ਤੇ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹੈ। ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਹੈ। "ਕਰਜ਼ੇ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਅਸਾਧਾਰਨ ਢੰਗ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੁਣਾ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਥਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਚਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਫੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਬਜੈਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਪੂਰ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਜੇ. v. ਮੈਸਰਜ਼ ਮਨੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਪੰਨਾ 210 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ

ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੋਢੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ "ਕਰਜ਼ੇ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਲੀਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਗਲਤਫਹਿਮੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ—ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲੈਣਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮਚੰਦ ਟਿੱਲੂਮਲ ਬਨਾਮ ਖੂਬਚੰਦ ਦਾਸਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1)

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਬੰਬ 138.

ਭਾਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ, ਜੋ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸੋਢੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਧਾਰਾ

2 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਤੋਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਖੌਤੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਚੱਲ-ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ 15 ਵੇਂ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਅਗਸਤ, 1947 ਦਾ। ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 17, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹਨਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

17. ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਜ਼ੇ-

(1) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮ ਕ੍ਰੈਡੀਟਰ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਨਿਯਮਤ ਕਰੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ:

(a) ਲੈਣਦਾਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ

ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਾਜਬ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਬੀ) ਲੈਣਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ; ਕਰਜ਼ਦਾਰ, ਕਿਸੇ ਗਿਰਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਕਾਇਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ;

(c) ਲੈਣਦਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਲੀਜ਼ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਂ ਸਪੁਰਦਗੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ" ਕੁਝ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੀਜ਼ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੁਕਰਮੁਲੀਅਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। "ਅਜਿਹੇ ਵਚਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦਾ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਲਕੀਅਤ ਪਲੇਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਾਨ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੇ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦੀ ਮੰਗ

ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਲੈਣਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ। ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872, (1872 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 9) ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਸ ਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੁਆਰਾ। ਕਲਾਜ਼ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਰਾਮ ਲਾਇ ਜਮ ਉਧਾਰੀ। ਪੂਰੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲੈਣਦਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲਿਮਟਿਡ ~ ਲੈਣਦਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋ- ਕੈਪੂਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ. ਪਰਟੀ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਾਜਬ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ [ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵੇਖੋ] ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਵੱਧ. ਪਲੇਜੀ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ (d) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਲੇਜੀਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਕਿ, ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਨਕਦ ਕਰੈਡਿਟ ਖਾਤੇ ਦੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਖਾਤੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੇ ਮਾਲ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣਦਾਰ

ਕੈਣ ਸੀ। ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਕੈਣ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ, ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਾਲ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਨੂੰ "ਕਰਜ਼ੇ" ਵਜੋਂ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜੱਟੂ ਲਾਲ, ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਹੁਣ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ), ਅਬੋਹਰ, (1953 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 87 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। 20 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ 1958, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਲਸ਼ੇ ਅਤੇ ਦੁਆ, ਜੇ.ਜੇ.

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ, ਜਿਸਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਭਾਵੇਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਓਨੀ ਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੋ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਥੋਕ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਗਲਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਲਈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਤਬਾਹੀ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮਾਨਤਦਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 151 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਲਈ ਹੈ, ਇੱਕ "ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ" ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ (ਨੰਬਰ

XXXIX ਆਫ 1925), ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ (1882 ਦਾ ਨੰਬਰ IV)। ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਿਲੀਫ ਆਫ ਇੰਡਿਬ ਟੈਨੈਸ ਐਕਟ (1934 ਦਾ ਸੰਖਿਆ VII), ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਣਿਤਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਕਰਜ਼ੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ - ਇੱਕ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹੈ। ਤਾਰਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਹਾਰਡਵੇਅਰ (ਇੰਡੀਆ), ਕੰਪਨੀ, ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਸ਼ਮਲਾਲ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (2) ਹੈ।

(1) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1960 ਪੰਜਾਬ 291.

(2) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1954 ਬੰਬ/423

ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਾਗਲਾ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਕਰਜ਼ਾ" ਸੀ। ਬਾਂਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਯੋਗਤਾ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਣਦਾਰੀ" 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"ਹੁਣ, ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਣੀ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਤੁਰੰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਖਾਤੇ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਰਕਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

* * * * ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

"ਭਾਵੇਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ" ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ' ਸਮੀਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹੁਣ, ਹਰਜਾਨਾ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸੱਟ ਲਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ

ਰੱਖੀ ਹੈ। ਪਰ, ਅਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਰਜਾਨਾ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ।

"* * * ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।"

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੇਫੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਟੁੱਟ ਗਈ ਹੈ, ਪਾਰਟੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਤੋੜਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ, ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ

ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਲੀਲ, ਇਸਦੇ ਉਲੰਘਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਉਪਾਅ ਦੇ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਇਸ ਲਈ, ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਤਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰ ਅਸਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਰਮਚੰਦ ਪਾਸੂਮਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। v. ਮਾਧਵਦਾਸ ਸਾਵਲਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (1)। ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੁਲਾਈ, 1949 ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖਾਤੇ ਲੈਣ 'ਤੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਾਗਲਾ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਤੇਂਡੋਲਕਰ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਤ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ, ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੋਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਬੰਬ 669

ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਬਦ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ" 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖਾਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਆਰਥਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਉਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ ਜੇਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਰਦਾਰਨੀ ਛਤਰ ਕੌਰ (1) ਵਿੱਚ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਜ਼ਾ ਭਾਵੇਂ ਰਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਲਖਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਐਨ.ਕੇ. ਗੋਪਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਦਲੀਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਨੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਚਾਗਲਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਆਇਰਨ ਅਤੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ਾ"। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਸਲਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਸਹੀ ਸੀ,

(1) (1955) 57 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 226.

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਪੁੰਜ 174.

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਪੂਰ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

“ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਲਈ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਪਚਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੰਡਕਾਰੀ ਹੈ। ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੰਡ ਹੈ, ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(6) ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

"ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ "ਪੈਕਨੀਰੀ ਦੇਣਦਾਰੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੇਸ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਖਰਕਾਰ ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਕਿ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ।

ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਗਲਾ ਕੇਸ ਜੱਟੂ ਲਾਲ-ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਹੁਣ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ), ਅਬੋਹਰ ਦਾ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਕੇਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ (1953 ਦਾ ਐਫ.ਏ.ਓ. ਨੰ. 87 ਅਤੇ 1953 ਦਾ ਐਫ.ਏ.ਓ. ਨੰ. 120)[ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਹੁਣ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ) ਦੀ ਅਬੋਹਰ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਖਾਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਡਵਾਂਸ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਸਾਮਾਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਦਾਅਵੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਸਨ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਸਨ। ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਹਾਰਡਵੇਅਰ (ਇੰਡੀਆ) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰਮ ਜੱਟੂ ਲਾਲ-ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਾਅਵਾ "ਕਰਜ਼ਾ" ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਅਨਾਜ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨਾਜ ਦੇ ਸਟਾਕ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ-ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਗਲਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਫਰਮ ਜੱਟੂ ਲਾਲ-ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ-ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਬੰਧ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ-ਮਹਿਤਾਬ

ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। , ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਕਰੀ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਹਾਵਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਇੱਕ "ਮਾਲਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ" ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਖਰੀ ਕੇਸ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (1958 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 104 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ) ਵਿੱਚ ਆਰ.ਪੀ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। 28 ਅਗਸਤ, 1959 ਨੂੰ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ 12 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਾਮਾਨ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਹਾਰਡਵੇਅਰ (ਇੰਡੀਆ) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਐਸ. ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ।

ਇਕੋ ਇਕ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਕਟ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ "ਕਰਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਤਾਰਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1). ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ 12 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ ਜੰਮੂ ਤਵੀ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀਆਂ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਖੇਪਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮਾਲ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਲਟ, ਜੇ., ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਇਹ

ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਲਿਜਾਣ ਵੇਲੇ ਰੇਲਵੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਹਾਰਡਵੇਅਰ (ਇੰਡੀਆ) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਕਰਮਚੰਦ ਪਸੂਮਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਿਲਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਪੰਜਾਬ 291.

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ “ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।” ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਕਬਾਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੋਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿਚਲੇ ਫਰਕ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ, ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮਾਨਤਦਾਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ

ਜ਼ਮਾਨਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਓਨੀ ਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਤ, ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਲੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸੀ।

ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਕਰਜ਼ੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਾਗਲਾ, ਸੀਜੇ ਦੁਆਰਾ,

ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਮਿਲਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਜੱਟੂ ਲਾਲ-ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਰਡਵੇਅਰ (ਇੰਡੀਆ) ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੇਸ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਮਾਲ ਦੀ ਕਥਿਤ ਗਲਤ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ "ਕਰਜ਼ਾ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (6) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ-ਜੱਜ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਟਕਰਾਅ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ.

ਪੰਡਿਤ, ਜੇ. ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਦੁਲਟ, ਜੇ.-ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਝਿਜਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,

ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਭਾਰ ਕਾਰਨ, ਕਿ ਮੈਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਮੀਕਰਨ "ਕਰਜ਼ਾ", ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ, 1951, ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ" ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਮ ਲਾਲ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਸੂਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਕੈਸ਼ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਖਾਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ, ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ, ਬੈਂਕ ਕੋਲ 200 ਗੰਢ ਕਪਾਹ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। 44-11-0 ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਸਨ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਫਿਰਕੂ ਗੜਬੜ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗੱਠਾਂ ਗੁਆਚ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੁਪਏ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ 30,000 ਘੱਟ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਹੈ। 44-11-0. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਬੈਂਕ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ਾ" ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। , ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬੈਂਕ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੰਢਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਸਿਰਫ 9,000, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਮਾਲ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਈ ਮੁੱਦੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮੁਦਈ, ਯਾਨੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਕੋਲ

ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਠਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸੀ. 22,900, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬੈਂਕ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਗੜਬੜ ਦੌਰਾਨ ਮਾਲ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਰਾਮ ਲਾਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਸੁਣੀ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੈਂਕ ਦਾ ਲੈਣਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਇਹ ਅਪੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੈਂਕ ਉਸ ਦਾ ਦੇਣਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਬੈਂਕ ਵਚਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੈਂਕ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਦਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2, ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ਾ" ਹੈ-

"2. (6) 'ਕਰਜ਼ੇ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ * *

ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਰਗੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। , ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ 'ਮਾਇਕ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

"73. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਤੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਤੋਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਲੰਘਣਾ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਮੋਟ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਉਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤੋੜਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ.

ਵਿਆਖਿਆ।-ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ

ਅਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਡਿਫਾਲਟ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੈਸੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰੂਪ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 73 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਭ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਭੇਦ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਚਾਗਲਾ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਹਾਰਡਵੇਅਰ (ਇੰਡੀਆ) ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਸ਼ਮਲਾਲ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (1), ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ-

“ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਦਾਅਵਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਦਾਅਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ

ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ”

ਬੇੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ-

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਹਰਜਾਨਾ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸੱਟ ਲਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਪਰ, ਅਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਰਜਾਨਾ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫਿਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

—

ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1954 ਬੰਬ 423.

ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਇਹ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਜ਼ਖਮੀ ਧਿਰ ਦੇ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਧਿਰ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ 'ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ' ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਦਾ ਨੁਕਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 73 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਿੰਦੂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਅੰਤਰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਈ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਾ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਖਮੀ ਧਿਰ ਨੂੰ 'ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ', ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੇਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਹਾਰਡਵੇਅਰ (ਇੰਡੀਆ) ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਰਿਹਾ

ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ. ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਚਾਗਲਾ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੂੰ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੰਡਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ., ਸੀ.ਜੇ., ਸ: ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਐਨ.ਕੇ. ਗੋਪਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਦਲੀਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਚਾਗਲਾ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ 'ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ', ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ, ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ,

—

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਪੁੰਜ 174.

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਦੇ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਦੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਮੰਡ ਨੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ 'ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ' ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਆਇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ-

"ਜੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੋੜ ਦਾ ਬੰਧਨ ਹੈ ਜੋ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫਿਰ ਜ਼ਖਮੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਰਾਦਾ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ., ਅਤੇ ਮੈਂ ਖੁਦ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਰਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਸੁਣੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਹਾਰਡਵੇਅਰ (ਇੰਡੀਆ) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਇਹ ਝਿਜਕ ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ

ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰੀ ਇਹ ਝਿਜਕ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ"। ਦੂਸਰਾ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਆਮ ਸਕੀਮ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਸਸਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਿਵਾਲੀਆ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, 1960 P.L.R. 309.

ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਾਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ 'ਕਰਜ਼ਾ', ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ

ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਆਮ ਦੀਵਾਲੀਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਵਿਚ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਜਦੋਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਸੰਸਦ 'ਕਰਜ਼ੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 73 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਿੱਤੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਇਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(6) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ 'ਕਰਜ਼ਾ' ਹੈ। ਕੇਸ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੈਂਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇੱਕ 'ਕਰਜ਼ੇ' ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਾਂਗਾ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਅਪੀਲ ਸਿਵਲ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਪੀ ਸੀ ਪੰਡਿਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ,-ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1960 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 115

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III)- ਧਾਰਾ 3- ਸੂਚਨਾ ਨੰ. 10665-LB-53/957, ਮਿਤੀ 19 ਜਨਵਰੀ, 1957, ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਕੀ 1953, 1954 ਅਤੇ 1955 ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ

ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਛੋਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ-ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 10665-LB-53/957, ਮਿਤੀ 19 ਜਨਵਰੀ, 1957, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਲ 1953 ਵਿੱਚ ਬਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ,

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।